

ZÁVEREČNÉ PRÁCE

ROZŠIRUJÚCE ŠTÚDIUM 2025/26

prof. RNDr. Robert Ištók, PhD.

Politická geografia vybraného štátu alebo regiónu

Political geography of selected state or region

Teoreticko-empirická práca

Anotácia: Súčasťou diplomovej práce sú podrobné politickogeografické analýzy vybraného štátu (teritoriálny vývoj, etnická štruktúra, separatizmus, teritoriálne a hraničné problémy a i.). Osobitná pozornosť je venovaná politickogeografickým aspektom špecifických problémov analyzovaného štátu (resp. regiónu). Záver predstavuje zhodnotenie uvedených faktorov v kontexte vplyvu na ďalší vývoj krajiny. Pre spracovanie témy je vítaná znalosť cudzieho jazyka.

prof. Ing. Jozef Vilček, PhD.

Kvalita poľnohospodárskych pôd Slovenska – predpoklad stabilizácie a udržateľnosti krajiny

Teoreticko-empirická práca

Kvalita poľnohospodárskych pôd zohráva významnú úlohu pri udržateľnosti potravinovej dostatočnosti každého štátu, Slovensko nevynímajúc. Cieľom práce bude na príklade zvoleného modelového územia analyzovať súčasný stav poľnohospodárskych pôd, ich kvalitu i potenciál, ako aj vypracovať diferencované systémy využívania a ochrany pôd. Kvalita pôd bude posudzovaná tak z hľadiska produkčného (tvorba biomasy), ako aj plnenia tzv. mimoprodukčných – ekologických funkcií.

Geografické a environmentálne aspekty využívania a tvorby agrárnej krajiny

Teoreticko-empirická práca

Agrárna krajina predstavuje človekom silne ovplyvnenú časť geosféry. Ako taká je závislá od strategických politických i podnikateľských rozhodnutí a aktivít, čo často negatívne ovplyvňuje jej stabilitu i ďalší vývoj. Vzhľadom na uvedené je v záujme udržateľného vývoja nášho životného prostredia potrebné pri akýchkoľvek činnostiach v agrárnej krajine zohľadňovať nielen geografické, ale aj environmentálne a sociálne aspekty jej tvorby a využívania. Cieľom práce bude zhodnotiť vybranú krajinu z hľadiska vhodnosti jej podmienok pre poľnohospodárske aktivity, resp. navrhnúť takú sústavu hospodárenia (štruktúru využitia krajiny) na pôde, ktorá v súlade so zachovaním existujúcich podmienok bude ekologicky stabilná a ekonomicky udržateľná.

doc. RNDr. Vladimír Solár, PhD.

Komplexná fyzickogeografická charakteristika vybraného maloplošného chráneného územia a vplyv antropogénnych aktivít na túto štruktúru

Teoreticko-empirická práca

Práca sa zaoberá zhodnotením súčasného stavu fyzickogeografickej sféry a starostlivosti o vybrané maloplošné chránené územie z aspektu ochrany. V rámci detailnej diferenciácie územia a identifikácie antropogénnych aktivít je realizovaná SWOT analýza skúmanej lokality.

Mikrogeografia vybranej obce

Teoreticko-empirická práca

Práca musí byť vypracovaná na základe terénneho výskumu predmetnej obce a mapové podklady spracované pomocou softvéru QGIS. Musí obsahovať analytickú a syntetickú časť. Mapovanie fyzickogeografickej štruktúry krajiny vychádza z topickej úrovne. Analýza humánnogeografických entít zo štatistických materiálov a z terénneho výskumu.

doc. RNDr. Štefan Koco, PhD.

Geopriestorové softvérové riešenia tvorby slepých máp

Teoreticko-empirická práca

Práca sa bude venovať analýze možnosti využitia na podklade GIS a webgis softvérových riešení pri nasadení slepých máp v edukačnom procese. Výsledkom budú prípadové štúdie implementácie a validácie navrhnutých riešení v procese výučby geografie.

Nástroje mapovania vo výučbe miestnej krajiny

Teoreticko-empirická práca

Práca bude sumarizovať možnosti využitia ľahko dostupných smart zariadení v procese mapovania miestnej krajiny a ich možného využitia v procese výučby geografie. Výsledkom bude stanovenie metodického postupu mapovania miestnej krajiny prostredníctvom zvolených nástrojov.

doc. RNDr. Radoslav Klamár, PhD.

Lyžiarsky turizmus a jeho špecifiká vo vybranom regióne Slovenska

Ski tourism and its specifics in a selected region of Slovakia

Teoreticko-empirická práca

Cieľom záverečnej práce je základná charakteristika, analýza a priestorové rozmiestnenie tejto formy turizmu a zhodnotenie jej špecifik a osobitostí vo vybranom regióne Slovenska. Pozornosť

bude zameraná tak na bežecké lyžovanie ako aj zjazdové lyžovanie a ich priestorovú diferenciáciu a možnosti rozvoja z pohľadu potrebnej infraštruktúry.

Kultúrny turizmus a jeho potenciál rozvoja vo vybranom regióne.

Cultural tourism and its development potential in a selected region.

Teoreticko-empirická práca

Problematika záverečnej práce je zameraná na potenciál rozvoja kultúrneho turizmu vo vybranom regióne s dôrazom na jeho kultúrno-historické atraktivity i aktivity. Osobitná pozornosť sa sústreďuje na pamiatky kultúrneho dedičstva UNESCO ako základnej kostry podpory rozvoja kultúrneho turizmu na danom území.

doc. RNDr. Vladimír Čech, PhD.

Jaskyne ako objekty geoturizmu – didaktická transformácia v rámci vyučovania geografie

Caves as Geotourism Features – A Didactic Transformation within Geography Teaching

Teoreticko-empirická práca

Tému by si mal zvoliť študent so záujmom o fyzickú geografiu a geoturizmus. Téma vyžaduje terénny výskum, didaktickú aplikáciu na vyučovaní geografie a exkurznú časť so žiakmi vo vybranej jaskyni. Študent by mal preukázať (pod dohľadom školiteľa) schopnosť samostatnej práce, transformácie témy do didaktickej roviny a prácu so žiakmi ZŠ, alebo SŠ. Očakávaným výstupom a prínosom práce je analýza jaskýň ako špecifických lokalít geoturizmu, vypracovanie a realizácia prezentácie na vyučovacej hodine geografie v škole i priamo v teréne v jaskyni.

Hmotné objekty slnečnej sústavy - transformácia témy pre edukačné účely

Physical Objects of the Solar System – Transforming the Topic for Educational Purposes

Teoreticko-empirická práca

Téma je zameraná na výber problematiky z oblasti planetárnej geografie a jej transformáciu do didaktickej roviny. Zaoberá sa hmotnými objektami slnečnej sústavy – slnkom, planétami a ich mesiacmi a medziplanetárnou hmotou. Predpokladá sa práca s domácou a zahraničnou odbornou literatúrou, spolupráca a konzultácie s Hvezdárňou a planetáriom v Prešove. Súčasťou práce je realizácia a vyhodnotenie vyučovacej hodiny s danou témou na základnej škole.

Atmosférické javy a extrémne počasie – možnosti didaktickej aplikácie

Atmospheric Phenomena and Extreme Weather – Possibilities of Didactic Application

Teoreticko-empirická práca

Téma sa venuje meteorologickým procesom a ich prejavom (búrky, tornáda, hurikány, teplotné extrémny). Cieľom je transformovať odborné poznatky do podoby, ktorá je zrozumiteľná a atraktívna pre žiakov. Súčasťou práce je návrh experimentov (napr. demonštrácia vzniku tornáda), tvorba prezentácií a aktivít podporujúcich environmentálne myslenie.

Mgr. Miloslav Michalko, PhD.

Možnosti využitia jednoduchých online máp vo vyučovaní regionálnej geografie Slovenska

Using Simple Online Maps in Teaching Regional Geography of Slovakia

Anotácia: Cieľom práce je ukázať možnosti využitia dostupných online máp (Google Maps, Mapy.cz, ZBGIS, OpenStreetMap, ...) vo vyučovaní regionálnej geografie Slovenska na 2. stupni ZŠ a na SŠ. Práca bude obsahovať príklady aktivít, ktoré učiteľ môže priamo aplikovať na hodinách. Zároveň bude analyzované, ako môžu tieto mapy zvyšovať priestorovú gramotnosť a záujem žiakov o svoje okolie.

Obsah: Prehľad najčastejšie používaných online máp; Porovnanie funkcií (meranie vzdialenosti, zobrazenie reliéfu, trasy, vrstvy); Návrh jednoduchých aktivít (napr. „naplánuj výlet“, „nájdi najbližší vrch“, „analyzuj trasu domov“); Možnosti tvorby vlastných máp pre prácu v triede.

Zemepis okolo nás – využitie terénnych pozorovaní a mobilných aplikácií vo výučbe geografie

Geography Around Us – Using Field Observation and Mobile Apps in Geography Teaching

Anotácia: Práca bude zameraná na zapojenie bežných terénnych mapovacích aktivít do výučby geografie na ZŠ/SŠ s využitím jednoduchých nástrojov ako mobil, fotoaparát a bezplatné aplikácie (napr. Komoot, Pl@ntNet, iNaturalist, ...). Učiteľ si vytvorí vlastný návrh mini-terénneho projektu v okolí školy. Obsah: Význam terénnej výučby v geografii; Prehľad aplikácií vhodných do terénu; Návrh terénneho pozorovania (napr. trasa cez sídlisko, parkom, popri rieke); Spracovanie výsledkov v triede (prezentácia, mapa, diskusia).

Mgr. Jana Michalková, PhD.

OpenStreetMap vo vyučovaní geografie ako nástroj rozvoja digitálnych a priestorových kompetencií žiakov

OpenStreetMap in Geography Teaching as a Tool for Developing Students' Digital and Spatial Competences

Teoreticko-empirická práca

Práca sa zameria na využitie platformy OpenStreetMap (OSM) vo vyučovaní geografie ako prostriedku na rozvíjanie digitálnych, kartografických a občianskych kompetencií žiakov. Cieľom je preskúmať, ako môžu aktivity otvoreného mapovania – ako je dopĺňanie chýbajúcich prvkov, mapovanie verejných služieb, prvkov zelene či dopravnej infraštruktúry – podporiť porozumenie miestnemu prostrediu a zodpovedný prístup k nemu. Študent sa oboznámi so základnými princípmi platformy OSM a vybranými nástrojmi vhodnými pre školské prostredie (napr. iD editor, Mapillary, Field Papers, uMap, HOT Tasking Manager). Na základe ich analýzy navrhne modelové vzdelávacie aktivity, ktoré umožnia žiakom prakticky pracovať s mapou a pochopiť proces tvorby geografických dát. Práca tiež ukáže, ako možno OpenStreetMap využiť v projektovom vyučovaní alebo v rámci školského mapathonu – napríklad pri mapovaní dostupnosti verejných priestranstiev, bezbariérovosti, zelene, cyklotrás či lokálnych environmentálnych problémov. Úspešné zvládnutie témy vyžaduje základné zručnosti v práci s mapovými aplikáciami, schopnosť didaktickej transformácie a záujem o inovatívne formy vyučovania geografie.

Povedomie žiakov o klimatickej zmene a možnosti jeho rozvoja vo vyučovaní geografie

Students' Awareness of Climate Change and Opportunities for Its Development in Geography Education

Teoreticko-empirická práca

Práca sa zameria na zisťovanie úrovne povedomia žiakov o klimatickej zmene, jej príčinách, dôsledkoch a možných riešeniach, ako aj na identifikáciu možností, ako túto tému efektívne rozvíjať vo vyučovaní geografie. Študent navrhne a realizuje jednoduchý dotazník alebo rozhovor so žiakmi, ktorým zistí ich postoje, znalosti a zdroje informácií o klimatickej zmene. Na základe výsledkov analýzy odporučí konkrétne metódy, aktivity a didaktické prístupy (napr. Projektové vyučovanie, práca s mapami, otvorené dáta, simulácie), ktoré môžu prispieť k väčšiemu pochopeniu klimatických procesov a k rozvoju environmentálnej zodpovednosti žiakov. Úspešné zvládnutie témy vyžaduje základnú znalosť environmentálnej problematiky, schopnosť interpretovať jednoduché výskumné údaje a záujem o moderné formy výučby geografie.

JUDr. RNDr. Monika Ivanová, PhD.

Priestorová analýza kvality života v marginalizovaných komunitách

Spatial Analysis of Quality of Life in Marginalized Communities

Cieľom záverečnej práce je zhodnotiť kvalitu života vo vybraných marginalizovaných rómskych komunitách (napr. v konkrétnom okrese, obci alebo vybranom regióne) na základe priestorových a sociálno-ekonomických ukazovateľov. Práca sa zameria na vplyv prostredia, infraštruktúry a dostupnosti služieb na životné podmienky v týchto komunitách. Autor práce by mal hľadať odpovede na nasledovné výskumné otázky: Líši sa kvalita života medzi rôznymi lokalitami? Aký vplyv má poloha komunity (blízkosť mesta, ciest, škôl, lekára) na kvalitu života jej obyvateľov? Práca sa opiera o zber dát, vlastný terénny výskum a štatistické vyhodnotenie dát.

Sociálno-ekonomické faktory ovplyvňujúce vlastníctvo a využívanie mobilných telefónov u detí vo vybranej lokalite

Socio-Economic Factors Affecting Ownership and Use of Mobile Phones Among Children in a Selected Locality

Práca sa zaoberá sociálno-ekonomickými faktormi ovplyvňujúcimi vlastníctvo a využívanie mobilných telefónov u detí vo vybranej lokalite. Cieľom je analyzovať, ako sa príjmy a výdavky domácností odrážajú na vlastníctve mobilných zariadení a frekvencii ich používania. Údaje sú získavané prostredníctvom dotazníkov u vybranej vzorky domácností. Na spracovanie výsledkov sa využíva deskriptívna štatistika, korelačná a regresná analýza, pričom sú vizualizované tabuľkami a grafmi. Práca hodnotí vzťahy medzi príjmami, počtom detí a vlastníctvom mobilných telefónov, identifikuje sociálne rozdiely a poskytuje podklady pre ďalší výskum digitálnej nerovnosti a spotrebných návykov. Výsledky umožňujú lepšie pochopiť vplyv ekonomických faktorov na životný štandard domácností a technologické vybavenie detí.

RNDr. Juliana Krokusová, PhD.

Klimatická zmena a mestá vo svete

Climate change and cities around the world

Teoreticko-empirická práca

Anotácia: Klimatická zmena priamo alebo nepriamo zasahuje všetky zložky krajiny a fungovanie spoločnosti. Zároveň predstavuje reálne hrozbu pre mnohé mestá vo svete. Najvýraznejšími prejavmi sú extrémne suchá a povodne. Cieľom záverečnej práce je analýza dopadov zmeny klímy na mestá a identifikácia miest vo svete, ktoré sú ohrozené stúpajúcou hladinou morí a ktoré by sa už o niekoľko rokov mohli ocitnúť pod úroveň prílivu.

Potravinové púšte na Slovensku – dostupnosť základných potravín v Prešovskom kraji

Food deserts in Slovakia – availability of basic foodstuffs in the Prešov region

Teoreticko-empirická práca

Anotácia: Aj na Slovensku máme púšte, ale potravinové. Potravinové púšte sú miesta, kde si obyvatelia nemôžu ľahko kúpiť potraviny, pretože v ich blízkosti nie sú žiadne obchody. Tento problém sa týka najmä menších obcí, kde sa môže stať, že si obyvatelia musia ísť nakúpiť do vzdialenejších miest, čo je obzvlášť náročné pre seniorov. Cieľom záverečnej práce je priestorová analýza obcí Prešovského kraja, ktoré nemajú dostupnosť základných potravín. Súčasťou práce je analýza príčin a dôsledkov vzniknutého stavu a návrhy riešení.

RNDr. Martin Angelovič, PhD.

Mapa proti mýtom: Geografický prístup k vyvracaniu populárnych hoaxov

The Map vs. The Myth: Geographical Fact-Checking of Popular Online Hoaxes

Táto práca sa zaoberá využitím geografických metód a nástrojov ako kľúčového prvku v boji proti šíreniu dezinformácií a hoaxov. Práca sa zameria na hoaxy, ktoré zneužívajú priestorový kontext, ako sú napríklad: Manipulácia s fotografiami a satelitnými snímkami a podobne. V rámci metodiky budú predstavené a prakticky aplikované nástroje ako verejne dostupné satelitné dáta (napr. Google Earth, Sentinel). Záverečná práca by mala poslúžiť ako praktická príručka pre odhaľovanie a demystifikáciu priestorových mýtov.